МУЗЕЙ ЗА МАЛКИ И ГОЛЕМИ (2012 – 2013 г.) -

ПРОЕКТ ЗА ОБНОВЛЕНИЕ НА УЧЕБНИЯ МУЗЕЙ

РИМ – ВАРНА

Лиляна Липчева
уредник на Учебен музей

Варненският учебен музей отново отвори врати благодарение на успешното сътрудничество и с финансовата подкрепа на Американския научен център - София и Фондация „ *Америка за България”.*

С тяхна помощ Регионалният исторически музей – Варна успя да реализира проекта „Музей за малки и големи (2012-2013 г.)” и да създаде съвременна интерактивна експозиция за деца и юноши, с климатизация, ново осветление на залите и напълно обновен двор.

Преди да се създаде Учебният музей

Първият детски музей в България

- Открит е през 1986 г.
- Създаването МУ е в унисон с насоките на ICOM.
- **Още през 70 години на XX век, образователната и културната дейност на музеите се определя като основополагаща в цялостната им политика.**

Учебният музей

Принадлежи към групата на т.нар. **детски музеи**, “където децата и юношите на възраст от 6 до 16 години могат да удовлетворят естествения си интерес към изкуството, историята и природните науки; могат да се занимават с практическа работа и сериозно да се учат чрез доставяща им удоволствие форма “.

Създатели:

Иван Иванов

Димитър Димитров

“Чувам и забравям, виждам и запомням, правя и разбирам” - тази древна китайска поговорка добре илюстрира концепцията на създателите на музея.

Създадената експозиция разглежда живота на хората през праисторическата епоха, бита на славяните и на прабългарите.

Показани са три жилищни типа (праисторическо, славянска полуземлянка и прабългарска юрта),

сечива от различни епохи, вертикален тъкачен стан, хромел, ръчно грънчарско колело и др.

Учебният музей се оказва интересен и за:

- Студенти
- Колеги от други музеи
- Родители
- Обучаващи се екскурзоводи

Уч.музей = музейно-образователна дейност

От средата на 90-те години

Учебният музей става партньор в образователни проекти:

- българо-френско-гръцки проект **„Европейската неолитна култура”**
- българо-испански проект **„България и Испания – страни на древни цивилизации”**
- **„Дни на олимпизма” (2004)**

Проектната форма на взаимодействие се оказва ползотворна и за двете страни.

Но тази форма не може да замести редовните посещения на ученици, свързани с изучавания учебен материал.

През последните десет години точно тези масови посещения намаляват във варненските музеи.

Намаляват в голямата експозиция на Археологическия музей.

Намаляват и в Учебния музей.

Брой на учениците посетили Учебния музей през:

1996 г. – 4492
1997 г. – 5798
1998 г. – 4156
1999 г. – 4193
2000 г. – 3746
2001 г. – 3496
2002 г. – 3719
2003 г. - 4219
2004 г. - 2135
2005 г. - 1937
2006 г. - 2697
2007 г. - 1850
2008 г. - 2582
2009 г. - 1902
2010 г. – 1884

За да се изяснят причините:

- Прави се проучване сред варненските музейни специалисти и учители.
- Проучването включва анкети и интервюта.
- Провеждането на анкета сред музейната колегия се оказва деликатна задача, защото част тях я приемат като проверка на работата им или дават твърде нереалистични отговори.
- Учителите от своя страна са склонни да споделят впечатленията си по-скоро в разговори, отколкото в анкети.

Какво искат учителите?

- Да има музейни ателиета към всеки музей.
- Да се обвържат музейните експозиции с учебната програма.
- По-голямо разнообразие в информационните средства – мултимедия, музикален фон и т.н.
- „*…бих се свързала с учители-съмишленици, с които да разработим някои от уроците в музейна обстановка...*”.

Анкетата показва:

Само Учебният музей отговаря на изискванията на учителите.

Но безспорен е отливът и от този музей.

КАК ДА ВЪРНЕМ УЧЕНИЦИТЕ В АРХЕОЛОГИЧЕСКИЯ МУЗЕЙ?

Необходимост от обновление

През 2010-2011 г. със съдействието на фондация *Америка за България* са направени детски кътове в няколко музеи в страната. В тях се прилагат съвременни методи на експониране и повече интерактивни занимания за децата. Появата им показва, че българската музейната общност все повече осъзнава нуждата от привличане на широката детска и юношеска аудитория в музейните зали.

В същото време Учебният музей се оказва с остаряла експозиция, със занемарен двор, без външен вход, с лошо осветление и неефективно използване на наличните помещения. Музеят има нужда от промяна.

Съществуващо положение 2010 г.

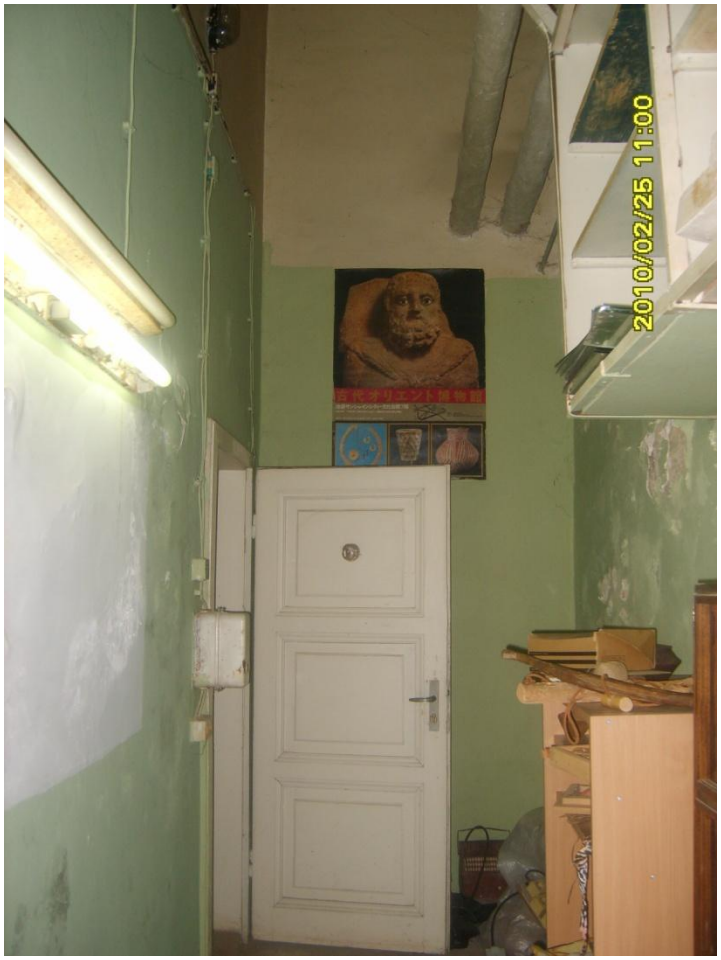

Съществуващо положение 2010 г.

Съществуващо положение 2010 г.

СЪЩЕСТВУВАЩО ПОЛОЖЕНИЕ

През пролетта на 2011 г.

- със средства на Регионален исторически музей - Варна започва строително-ремонтна дейност в залите на Учебния музей. Тя е част от Програмата за обновлението и модернизацията му.
- РИМ - Варна не може да осигури достатъчно финансови средства и Учебният музей спира да приема посетители.

Проект „Музей за малки и големи“

Цели на проекта:

- да се възстанови дейността на Учебния музей,
- да се запази и развие първоначалната идейно-тематична концепция на създателите му, като се създаде съвременна интерактивна експозиция за деца и юноши.
- да се разнообразят темите, формите и методите на музейно-образователната дейност в Археологическия музей.
- Учебният музей да се посещава не само от организирани групи, но и от индивидуални посетители.
- част от експозицията да се „изнесе” на открито в двора на музея и така да се осигури по-ефективно използване на музейните площи.
- Учебният музей да се превърне в привлекателно място за срещи, разговори, за творческа изява на ученици, студенти и учители.

Проектът получава одобрение за финансиране от американски научен център – София и фондация “Америка за България”

Обща стойност на проекта - **52,677 $**
Фондация „Америка за България” и Американския научен център – София **49 137 $.**

Останалата сума се финансира от РИМ-Варна.

Начало на изпълнението на дейностите - **юли 2012 г.**
Край на изпълнението на Проекта - **септември 2013 г.**

ПРОЕКТЪТ СЕ РЪКОВОДИ ОТ

- Американски научен център – София
- Координатор “Археологически програми” – Емил Нанков
- РИМ – Варна
- Координатор - Лиляна Липчева, уредник на Учебния музей

Дейности

Реновиране на старите жилищни възстановки.

Нов експозиционен дизайн

Обогатяване на експозицията с илюстративни пана

Обогатяване на експозицията с макети

Обогатяване на експозицията с костюми

Сензорна интерактивна маса Microsoft Surface

Присъствието й в музейна среда дава възможност да се реализират разнообразни интерактивни игри на различни теми (археологически, исторически), свързани с музейно – образователните програми.

ПРЕДИ

СЕГА

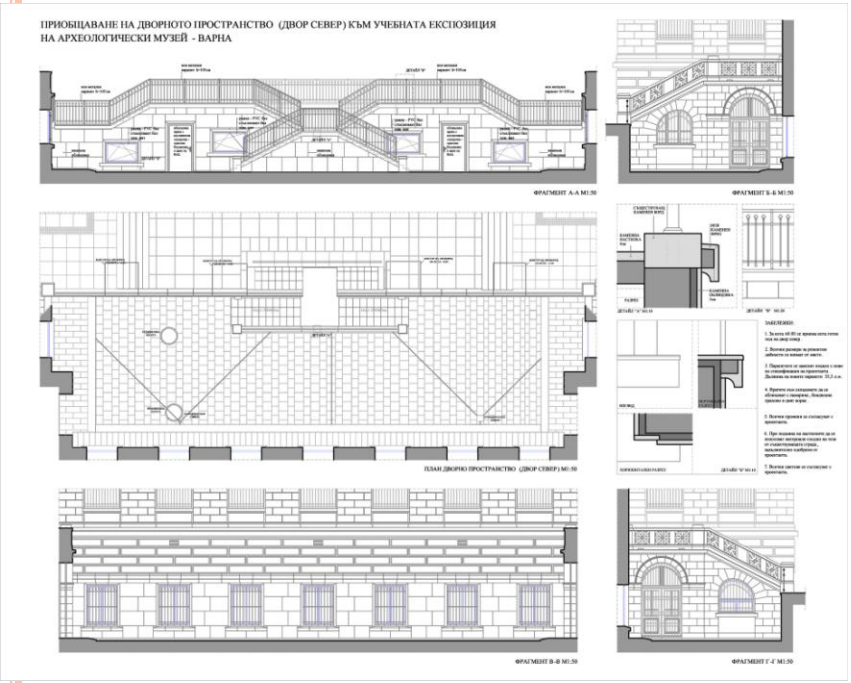
ПРЕДИ

СЕГА

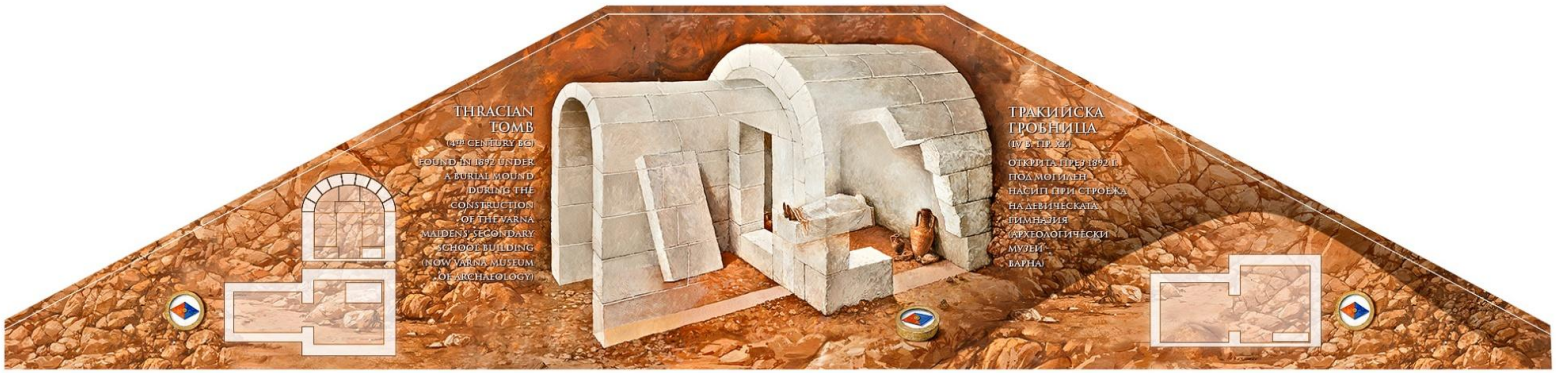

За да се изпълни Проекта “Музей за малки и големи”, РИМ-Варна започва ремонт на двора

Дейности в двора

Дейности в двора

Макети на двора

Резултати

МУЗЕЙНО-ОБРАЗОВАТЕЛНА ПРОГРАМА

СЕПТЕМВРИ 2013 – ЮНИ 2014

Музейно-образователната програма на Учебния музей е подходяща за деца на възраст 8 – 14 години. Тя е съобразена с учебните програми в българското училище по предметите Човек и общество, История и цивилизация и Изобразително изкуство. Подбраните в нея музейни занятия съчетават играта с научената информация, демонстрациите с различните дейности. Децата рисуват, правят глинени фигури, украсяват съдове, играят на археолози и така научават повече за хората и човека, за раждането на скулптурата, за първите монети и т.н.

Когато хората не познаваха метала

Обща характеристика на праисторическата епоха ✻ Материали от експозицията: възстановка на праисторическо жилище, сечива - кремъчен нож, каменна тесличка, кремъчен сърп, копачка от рог, копие, лък, харпун, глинени идоли и др. ✻ Демонстрации: добиване на огън чрез първобитен способ, пробиване на отвор с каменно сечиво, рязане с кремъчно сечиво ✻ Филмов материал

В ателието на грънчаря (специализирана програма)

Глината и човека ✻ Филм - Древни грънчарски техники ✻ Демонстрация - Изработване на глинен съд с калъп ✻ Изработка на съд

Богове от глина

Праисторическа идолна пластика ✻ Посещение на зали Праистория ✻ Работен лист

Земя на златото. Тайните на Варненския халколитен некропол

Варненският халколитен некропол и раждането на европейската цивилизация ✻ Филм - Как древните хора са правели медни и златни предмети? ✻ Посещение в зала Некропол ✻ Работен лист

Как елините основаха нашия град Варна (Одесос)

Основаването на Одесос ✻ Посещение на зали Елинизъм ✻ Работен лист

Децата в римския Одесос

Децата в античната епоха – семейство, училище, игри ✻ Първите таблети – восъчни таблички и острие за писане (стило) ✻ Антични игри - Малка воденица, Игра с кокалчета

Римска строителна техника

Римско строително наследство ✻ Експозиционни материали – макети и пана ✻ Пъзел Римските терми в Одесос

Животът на славяните и прабългарите

Бит и стопанство ✻ Възстановка на славянска полуземлянка и юрта ✻ Мелене на зърно с хромел

Оръжие, облекло и накити на древните българи

Облеклото на българските боляри ✻ Посещение в зали Средновековие ✻ Работен лист

Археология на двора (специализирана програма)

С какво се занимава археологията ✻ Археологически разкопки – етапи, екип, инструменти ✻ Първи стъпки в археологията - практическа дейност ✻ *Забележка: прах, работно облекло – престилки; внимание за деца с дихателни проблеми*

Продължителност на музейните занятия – от 35 до 60 минути, в зависимост от дейността и възрастта на децата
Организирани групи - до 26 души

Учебният музей предлага дейности за културно-образователно партньорство между музея и просветните институции.

Училище в музея – без дъска и катедра

Всеки учител може да проведе своя учебен час в музея по избрана от него тема и сценарий ✻ Последен четвъртък от месеца ✻ Вход - безплатен

Варненските археолози разказват

Нов поглед към културното наследство и археология

Първа тема: Езерният град от романа „Хобит" на Дж. Р. Толкин – между фантазията и действителността.

Езерният град Есгарот в романа Хобит на Дж. Р. Толкин ✻ Прилики с праисторическите селища в езерата и блатата на Балканите ✻ Сведенията на Херодот за наколни селище у траките ✻ Модел на праисторическо селище на брега на Охридското езеро ✻ Разглеждане на археологическите находки под вода по дъното на езерото (филм) ✻ Посещение в зали Праистория ✻ Втора сряда от месеца ✻ Вход - безплатен

Школа за доброволци в музея

Подготовка на ученици и студенти за лятна доброволческа практика в Археологическия музей ✻ 1-3 април, 2014 г. ✻ Вход - безплатен

Ваканция в музея (лято 2014 г.)

Специализирана музейно-образователна програма за деца

Училищното знание е различно от знанието, разпространявано в музея.

- Музейното знание докосва сетивата и чувствителността на децата по начин, който не съществува в училищата.
- То е нещо повече от познавателно знание.
- Музеят е мястото, където се развива детската любознателност и изобретателност и така помага за приспособяването им към света.

Децата в римския Одесос

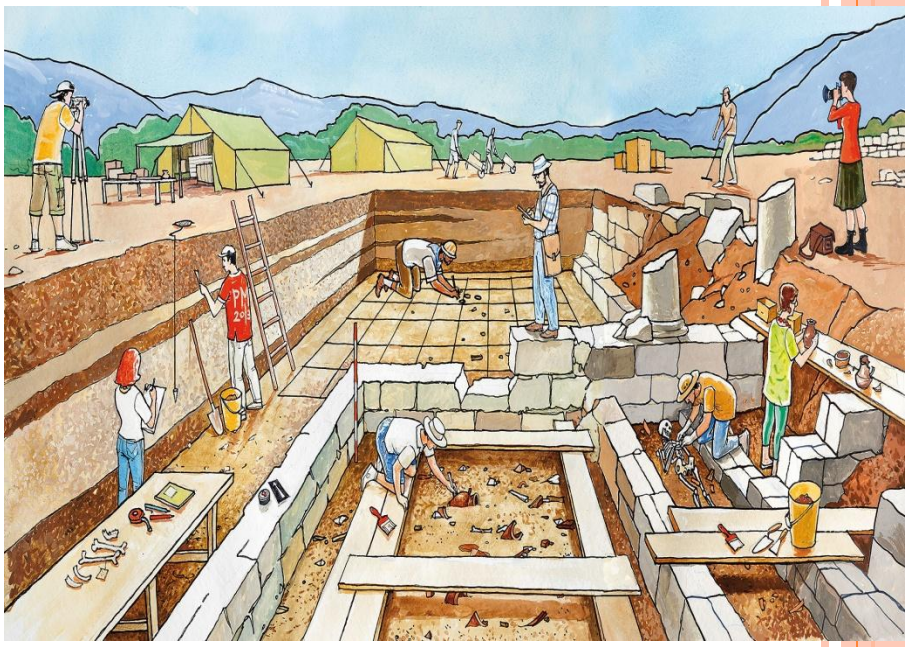
- Децата в античната епоха – семейство, училище, игри
- Първите таблети – восъчни таблички и острие за писане (стило)
- Антични игри - *Малка воденица, Игра с кокалчета*

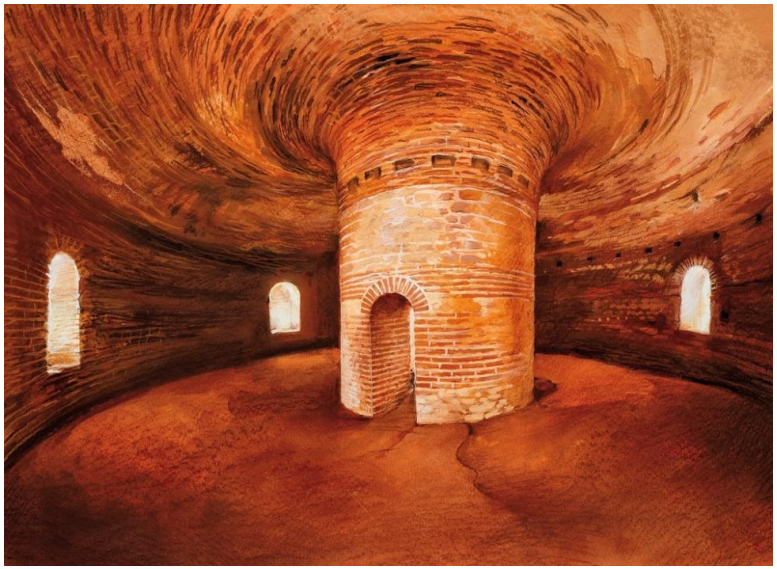
Археология на двора
(специализирана програма)

- С какво се занимава археологията
- Археологически разкопки – етапи, екип, инструменти
- Първи стъпки в *археологията* - практическа дейност

ПЪЗЕЛИ

Учебният музей предлага културно-образователно партньорство между музея и просветните институции.

Варненските археолози разказват

Нов поглед към културното наследство и археология

Школа за доброволци в музея

Подготовка на ученици и студенти за лятна доброволческа практика в Археологическия музей

Училище в музея – без дъска и катедра

Всеки учител може да проведе своя учебен час в музея по избрана от него тема и сценарий.

ПРЕСКОНФЕРЕНЦИЯ

Работни срещи с

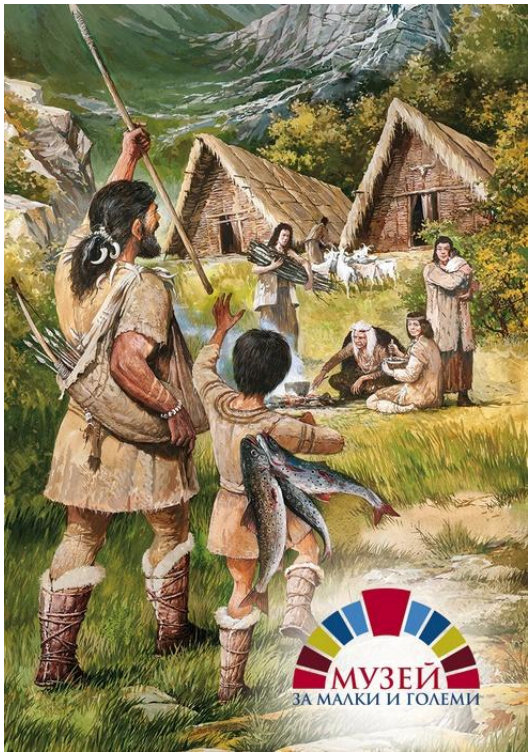
- учители начално образование,
- учители по изобразително изкуство
- учители по история,
- експерти от Министерството на образованието и науката и от Регионалния инспекторат във Варна

Работни срещи с музейни специалисти

МАГНИТИ

МУЗЕЙ
ЗА МАЛКИ И ГОЛЕМИ

МУЗЕЙ
ЗА МАЛКИ И ГОЛЕМИ

МУЗЕЙ
ЗА МАЛКИ И ГОЛЕМИ

Откриване – 17септември 2013 г.

Откриване на обновената експозиция

Откриване на обновената експозиция

Първи посещения в музея

Учебният музей благодари на Изпълнителите

- Рисунки - **худ. Пламен Монев**
- Експозиционен дизайн - фирма **ММ и М-Арт**
- Илюстративни пана – фирми ***Емком и Неоконт***
- Костюми - **Национална гимназия за сценични и екранни изкуства** (Пловдив)
- Консервация и реставрация - **Захари Петков, Румен Райчев**
- Макети „Римска строителна техника” - фирма **Радена**
- Макети „Наколно селище” и „Селищна могила” - **Ирина Маджарова**
- Интерактивна игра - **IGC**

Учебният музей благодари на

- Археолозите - Александър Минчев, Васил Тенекеджиев, Владимир Славчев, Валери Йотов, Теодор Роков
- арх. Тодор Даскалов
- доц. Красимира Вачева и нейните студенти от ВСУ
- инж. Петър Атанасов

Учебният музей благодари на

- **Фондация “Америка за България”**
- **Американски научен център – София**
- **Емил Нанков -координатор „Археологически програми”**